

امید آنلاین

نشریه اختصاصی جمیعت و خانواده | سال اول شماره ۷ | آذر ۱۴۰۰

+ بچه سده
زیادش خوبه...

● معرفی کتاب... من غول نیستم!

واژه «غول» را ز کودکی وقتی می شنیدیم به یاد داشتیم های ترسناک می افتدیم؛ موجودی با شاخهای بلند و صورتی بدترکیب و صدای هولناک، وقتی بزرگتر شدیم برای ترساندن دیگران و منصرف کردنشان از موضوع یا فردی از کلمه مثل غوله یا از غول بدتره استفاده می کردیم. اما امروزه می بینیم که حتی بدون ذکر نام غول بعضی موضوعات چنان ترسناک و سخت جلوه داده شده اند که حتی فکر را هم نمی کنیم. یکی از آنها موضوع فرزند و فرزندآوری است. در کتاب «مامان بابا من غول نیستم» سعی داریم ضمن تبیین شرایط موجود در حوزه جمعیت و آسیب های آن و اینه راهکارهای مرتبط در جهت کاهش آسیب ها و ترویج فرزندآوری به برسی برخی از انواع ترس ها در مورد فرزندآوری و علل شان پرداخته و در نهایت راهکارهای مقابله با آن ترس ها را تبیین کنیم.

نام: مامان! بابا من غول نیستم!

نویسنده: سعید شریف یزدی، مسلم وافی
ناشر: دفتر نشر معارف

برای دریافت نسخه الکترونیک کتاب
با کد رو برو را اسکن کنید:

پدر و مادرها هم سر سفره‌ی بچه‌هایند!

سفره‌ی برکت وجود فرزندان، جلوی پدر و مادر پیش است، یعنی فرزند سپر بلای شماست. الان خیلی از خانواده‌های فکر می‌کنند که فقط آن ها سپر بلای فرزندانشان هستند؛ در حالی که ما روابط متعدد داریم که فرزند را برای والدین موجب خیر و برکت می‌داند و بلا و گرفتاری به خاطر فرزندان از آن‌ها دور می‌شود پس ما و فرزندانمان با هم سریک سفره نشسته‌ایم و فرزندانمان مایه‌ی برکت و پقای سفره‌ی زندگیمان هستند؛ یعنی **فرزند، فقط نان خور نیست، بلکه نان آور هم هست**؛ یعنی مانسل در نسل دریناه حسین (علیه السلام) و سر سفره‌ی ابی عبدالله نشسته‌ایم و همان‌گونه که ابی عبدالله از برکت فرزندانش در عالم منتشر شده، مانیز از برکت فرزندانمان در عالم منتشر می‌شویم، خوش‌نام و جاودان می‌مانیم و در زمان حیاتمان نیز از برکات مادی و معنوی این فرزندان امام حسینی روزی می‌خوریم و توشیه‌ی آخرت خود را سنتگین و زنگین می‌کنیم.

این کتاب با عنوان «با بچه‌هایم، سریک سفره» با نگاهی نوبه موضوع کاهش جمعیت در خانواده‌های حسینی، روایتی است از تقابل دو نگاه واقع‌بینانه و غیرواقعی و یا به تعبیر دیگر دونگاه‌هایی و غیر‌الی به فرزند، که از دو سه دهدی کاشفه شروع شده است.

نام: با بچه‌هایم، سریک سفره
نویسنده: جمعی از پژوهشگران
ناشر: ویراستاران

● یک اتفاق خوب...

به گزارش خبرگزاری فارس، مراسم اعطای زمین رایگان به خانواده‌های دارای سه فرزند و بیشتر دریزد برخورداری از تسهیلات قانون جوانی جمعیت ثبت نام کرده بودند. هادی عباسی، معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی در این مراسم گفت: کسانی که صاحب فرزند سوم با بیشتر بشوند مشمول دریافت ۲۰۰ متر مربع زمین می‌شوند. این قانون با جدیت توسط وزارت راه و شهرسازی در حال پیگیری است. وی همچنین افزود: کسانی که ۴ فرزند زیر بیست سال داشته باشند نیز در مرحله بعدی بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۲ مشمول این قانون می‌شوند. به گفته استانداریزد، در کنار زمین هایی که واکذار می‌شود، ۵۵۰ میلیون تoman وام و مبلغی به عنوان مشوق برای آمدادسازی زمین با دو سال تنفس و ۸ سال تتسیط نیز در نظر گرفته شده است. همزمان با مراسم اعطای زمین به خانواده سه فرزندی بیزدی، کلید ۳ واحد مسکونی نیز به سه خانواده چهار قلوی دریزد اعطا شد. در ادامه اجرای تسهیلات قانون جوانی جمعیت قرار است به خانواده‌های دارای سه فرزند و بیشتر در رostaها ایست وستت رزق خانواده به برکت فرزندان.

برای دسترسی به آرشیو برنامه‌ی جرگه
با کد رو برو را اسکن کنید

● جُرگه؛ نگاهی علمی به بحران جمعیت ایران

مجله‌ی تلویزیونی جرگه که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۶ پخش خود را آغاز کرد، با رویکری علمی به بحران پیری جمعیت کشور می‌پردازد و با حضور متخصصان، این مساله را بررسی می‌کند. متخصصان عقیده دارند با توجه به اینکه ایران پایین ترین نرخ باروری را در منطقه دارد، در لب پرتوگاه قرار دارد و ادامه روند نرخ کنونی رشد جمعیت، ایران را به بزرگترین سرای سالم‌مندان تبدیل خواهد کرد. اما برای عبور از این بحران باید به سوال‌هایی نیز پاسخ داد:

آیا افزایش جمعیت موجب فقر می‌شود؟

آیا ایران زیرساخت‌های لازم برای تامین جمعیت ۱۵۰ میلیونی را دارد؟

اصولاً افزایش جمعیت برای یک کشور چیز خوبی محسوب می‌شود یا نه؟

چه جالش هایی پیش روی ماست و برای عبور از آن هاچه باید کرد؟

چرگه یک مجله‌ی تلویزیونی علمی است که با کمک متخصصین به سوالات پیش رو پاسخ می‌دهد. این برنامه رامی توانید روزهای شنبه ساعت ۱۹:۰۰ از شبکه چیز سیما به نظره بنشینید.

برای خواندن این روایت در سایت
با کد رو برو را اسکن کنید

● از رؤیای تأسیس مهد کودک تا یک مادری عاشقانه...

امید آینده

نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده

تحریریه: جمعی از پژوهشگران جمعیت

سر دیبر: جواد حجت

ویراستار: مريم سلطانی

طرح و صفحه آرا: استودیو میز/ میلاد حجودی

امور اجرایی: محمد وحیدی

نوبت چاپ: اول / شماره ۷ / آذر ماه ۱۴۰۲

موضوع این شماره: برکات فرزندآوری

نوع انتشار: دیجیتال

@omide_ayande | کanal امید آینده در ایتا

شما کنشگران حوزه جمعیت می‌توانید

خاطرات یا اخبار فعالیت‌های خود را

برای ما ارسال کنید

● فهرست

درآمد

ثواب‌های ذکر شده برای فرزندآوری در روابیات

آیا می‌دانید برکات جسمی فرزندآوری برای مادر چیست؟

خانواده کامل

ارزش فرزندآوری

چرا چند فرزندی

وستت رزق خانواده به برکت فرزندان

من غول نیستم

پدر و مادرها هم سر سفره‌ی بچه‌هایند!

یک اتفاق خوب

چرگه؛ نگاهی علمی به بحران جمعیت ایران

از رویای تأسیس مهد کودک تا یک مادری عاشقانه

۳

۴

۴

۴

۵

۶

۷

۷

۷

۷

۷

۷

۷

۷

به نظر شما شماره بعدی نشریه امید آینده به چه موضوعی اختصاص دارد...؟

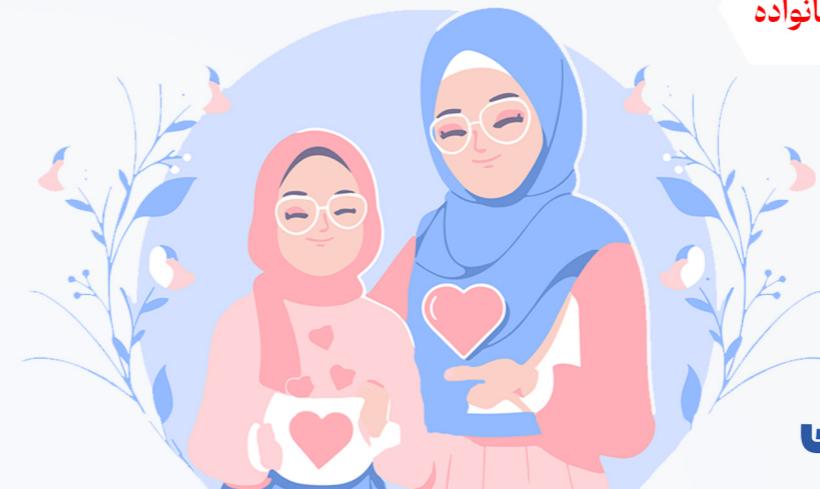
پاسخ و پیشنهاد خود را به شماره ۳۰۰۰۲۳۴۹۶۲ ارسال کنید.

برای شنیدن این پادکست
بارگذرو بروز اسکن کنید.

● چرا چند فرزندی؟

- آنچه به عنوان ذهنیت عمومی در فرهنگ جامعه نهادینه شده این است که داشتن چند فرزند، تنها مایه‌ی دردسر و هزینه تراشی برای خانواده است (هزینه‌های اقتصادی، ضرورت وقت گذاری بیشتر و...) اما باید توجه داشت که:
- بسیاری از مهارت‌های اجتماعی اعم از سازگاری، هوش اجتماعی، اعتماد به نفس، سازگاری با دیگران، مدیریت عاطفی دیگران، احساس ملکیت بجهه‌های دیگر، شناخت حق دیگران، چگونگی رسیدن به صلح و تفاهم و... را کودکان در کنار خواهر و برادران خود می‌آموزند. نبود خواهر و برادر باعث می‌شود فرد به گونه‌ای ناسازگار و متکبر بزرگ شود و همواره از اطرافیان و جامعه متوجه باشد که انتظارات او را برآورده کنند. بدین شکل از جامعه رانده می‌شود. محیط خانواده‌ی چند فرزندی، به طور خودکار زمینه‌ی تربیت درست این فرزندان را فراهم می‌کند.
  - با توجه به احساس مسئولیت فرزندان بزرگتر نسبت به خواهر و برادرها کوچکتر خود، چند فرزندی زمینه ساز ایجاد فضای خودمراقبتی بین فرزندان می‌شود که فرزندان بزرگتر مراقب کوچکترها باشند. این امر در مقوله‌های مختلف می‌تواند بروز کند: جلوگیری از اقدامات خطناک کوچکترها، نظرات بر امور تحصیلی کوچکترها و کمک آنها در انجام تکالیف درسی و... از طرف دیگر فرزندان بزرگتر می‌توانند الگویی برای کوچکترها باشند تا بدون وقت گذاری والدین، کوچکترها بسیاری از آموزه‌ها را فراگیرند. بدین ترتیب به تناسب افزایش فرزندان، ضرورت وقت گذاری والدین هم افزایش نمی‌یابد.
  - اگر روش تربیتی والدین درست باشد و فرزندان بزرگتر، مسئولیت پذیر رشد کرده باشند، می‌توانند بسیاری از امور فرزندان کوچکتر را به آنها بسپارند و از آنها بخواهند تا پدر و مادر خود را در امور ذکر شده یاری دهند. این امر باعث برداشته شدن بار روی دوش والدین می‌شود. از طرف دیگر بچه‌ها با داشتن چند هم‌بازی، می‌توانند با یکدیگر بازی کنند که از این جهت هم وقت کمتری از والدین را به خود اختصاص می‌دهند (بازی، فارغ از بعده سرگرمی یکی از عناصر مهم در رشد صحیح کودک است) برخی تصور می‌کنند با منابع محدود (خصوصاً اقتصادی) چطور می‌توان پاسخگوی نیاز چند فرزند بود؟ اولاً همانطور که در سطور قبل گذشت، سازگار شدن فرزندان با محدودیت‌هایی که با آن مواجه‌اند، زمینه ساز تربیت بیشتر آنهاست. ثانیاً بر اساس معارف اسلامی، متولد شدن فرزندان جدید، باعث گشایش در روزی می‌شود. بنابراین باید در این عرصه هم به وعده‌های الهی اطمینان داشت.
  - امیرالمؤمنین (ع) می‌فرمایند: «تَنْزِيلُ الْمُعْوَنَةِ عَلَى قَدْرِ الْمُمْؤَنَةِ»؛ (رزق و روزی به اندازه‌ی نیاز و خرج نازل می‌شود) (نهج البلاغه / حکمت ۱۳۹)

● آیامی دانید برکات جسمی فرزندآوری برای مادر چیست؟

مزایای مادر شدن برای سلامتی

کارآمدی بیشتر: در شغل: این کارآمدی با بالارفتن سن بجهه‌ها بیشتر هم می‌شود	کاهش استعمال: ابتلا به سرطان‌ها: مانند سرطان سینه، مانند رحم و آندومتر	کاهش ابتلا: به اماس: احتمال ابتلا به این اختلال با هر بارداری کمتر هم می‌شود	قاعده‌گاه‌های راحت‌تر: باداری و زیمان، به شل شدن عضلات رحم کمک می‌کند	حافظه قوی‌تر: باداری می‌تواند ماده خاکستری مغز را افزایش دهد	میان‌سالی شادتر: بعد ۴۰ سالگی، با داشتن فرزندان بیشتر شادتر خواهد بود
عادات‌های صبر و تحمل: مانند تغذیه سالم‌تر، ورزش منظم‌تر، باحتیاط بیشتر رانندگی کردن، ترک سیگار و...	افزایش صبر و تحمل: باداری، زیمان، شیردهی و به طول کل مادر بودن فرد را سازگارتر می‌کند	کاهش استعمال: سکته مغزی: در خانم‌های یائمه‌ای که ساقمه شیردهی دارند	امید به زندگی طولانی‌تر: به شرطی که باداری در سنین خیلی پایین نباشد	کاهش احتمال: ابتلا به دیابت: در مادرانی که به نوزاد خود شیر می‌دهند	

برای دیدن این موشن گرافی
بارگذرو بروز اسکن کنید.

● خانواده کامل

● ارزش فرزندآوری

این حدیثی که من خواندم از قول پیغمبر اکرم که «تَنَاكِحُوا تَنَاسِلُوا تَكُثُرُوا»، خدای متعال از مسلمانانها خواسته که زیاد بشوند، افزایش پیدا کنند. واقعاً هم این جور است که اگر چنانچه عدد ملت مسلمان -حالا در یک کشور اسلامی مثل کشور ایران یا در فضای اسلامی مثل امت اسلامی - زیاد باشد، این زمینه و امکان برای رشد و تعالی در آنها وجود دارد؛ یعنی وقتی که عده زیاد است، افراد صالح در آن قهراً زیادترند، توانایی‌ها قهراً بیشتر است، نیروی انسانی قهراً راقی‌تر است؛ این چون طبیعی است اگر چنانچه جمعیت زیاد باشد. جمعیت کم، مقهور واقع می‌شود. امروز در دنیا آن کشورهایی که جمعیت‌های زیادی دارند، به برکت آن به خیلی امکانات دست یافته‌اند؛ چین یک نمونه است، هند یک نمونه است؛ با اینکه مشکلاتی هم دارند اما در عین حال خود این جمعیت زیاد به عنوان یک ارزش اجتماعی، ارزش سیاسی، یک ارزش بین‌المللی برای آنها توانسته موقوفیت‌هایی را به وجود بیاورد. بنابراین نسل باید افزایش پیدا کند؛ اینکه من تکرار می‌کنم، تأکید می‌کنم، به خاطر این است.

(بيانات رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) در دیدار جمعی از زوج‌های جوان ۱/۶ (۱۳۹۸))

رهبر انقلاب
خطاب به زوج‌های جوان:
**ملت مسلمان
پر جمعیت، تو امن مدد
و متفرق است**

این حدیثی که من خواندم از قول پیغمبر اکرم که «تَنَاكِحُوا تَنَاسِلُوا تَكُثُرُوا»، خدای متعال از مسلمانانها خواسته که زیاد بشوند. اگرچنانچه عدمت مسلمان زیاد باشد، این زمینه و امکان برای رشد و تعالی در آنها وجود دارد؛ یعنی وقتی که عده زیاد است، افراد صالح در آن قهراً زیادترند، توانایی‌ها قهراً بیشتر است. نیروی انسانی این است، افراد صالح در آن قهراً زیادترند، توانایی‌ها قهراً بیشتر است. جمعیت کم، مقهور واقع می‌شود. امروز در دنیا آن کشورهایی که جمعیت‌های زیادی دارند، به برکت آن به خیلی امکانات دست یافته‌اند؛ چین یک نمونه است، هند یک نمونه است؛ با اینکه مشکلاتی هم دارند اما در عین حال خود این جمعیت زیاد به عنوان یک ارزش اجتماعی، ارزش سیاسی، یک ارزش بین‌المللی برای آنها توانسته موقوفیت‌هایی را به وجود بیاورد. بنابراین نسل باید افزایش پیدا کند؛ اینکه من تکرار می‌کنم، تأکید می‌کنم، به خاطر این است.

● درآمد

اگر دوست داریم ادامه پیدا کنیم...

اگر میل به ماندن و جاودانگی داریم...

بیترین راه آن، فرزندآوری است و نسل پروری.

ما با فرزندآوری و تکریم فرزندانمان، زندگی و مرگ بهتری داریم؛ در حیات آسوده تریم و در ممات ماندگارتر.... همه‌ی این برکت‌ها و نعمت‌ها بر پیش فرضی سوار می‌شود و آن «اهمیت فرزند» است؛ هم در بودنش (کمی) و هم در چگونه بودنش (کیفی). اما چه عواملی باعث شده که

عدد ای از خانواده‌ها نگاه خوبی به این برکت زندگی نداشته باشند و خودشان را از آن محروم کنند؟؟؟

فرزند پس از زندگی بهتر
پایامبر اکرم (ص) پیش‌تر از زندگی فرزندان می‌گذرد. این امر راحت تر می‌شود. همچنان فرزندان بزرگتر خودبخود علاقه دارند با فرزندان کوچکتر بازی کنند و آنها را مادریت می‌نمایند. خودشان را از آنها می‌گیرند و اینها را مادریت می‌نمایند. این امر راحت تر می‌شود. همچنان فرزندان بزرگتر از فرزندان کوچکتر بازی کنند و آنها را مادریت می‌نمایند. خودشان را از آنها می‌گیرند و اینها را مادریت می‌نمایند.

● ثواب‌های ذکرشده برای فرزندآوری در روایات

- شید محسوب شدن مادری که هنگام حاملگی یا زایمان از دنیا برود
- پاک شدن همه‌ی گناهان مادری که به سلامت فرزندش را به دنیا می‌آورد
- زن حامله مانند روزه دار شب زنده داری است که با جان و مال در راه خدا جیاد می‌کند
- در شیر دادن مادر به فرزند؛ هر مکیدن فرزند مانند آزادسازی غلامی از فرزندان حضرت اسماعیل (ع) است
- رفع عذاب از طایفه‌ای که در آن نوزادان شیرخوار هستند
- با هر شیر دادن مادر به فرزند، گناهان او بخشیده می‌شود

برای شنیدن این مصاحبه
بارکد روبرو را سکن کنید.

مصاحبه با آقای دکتر علی ایوب‌ای‌کارشناس جمیعت و عضوهیئت علمی مؤسسه آموزش و پژوهشی امام خمینی (ره) – پیرامون موضوع برکات‌های فرزندآوری. آیا منظور از برکات‌های فرزندآوری فقط ثواب هایی است که در آخرت نصیب والدین می‌شود؟ تعدد فرزندان (با توجه به دشواری آن) چه امتیازاتی در زندگی امروز ما (در دنیا) دارد؟ طبیعتاً برکات‌های فرزندآوری منحصر به عالم آخرت نیست. اصل واژه‌ی برکت این‌طور تعریف می‌شود که منفعت یک شئ دوام داشته باشد و ابعاد مختلفی را که معمولاً بیش از حد انتظارمان است دربرگیرد. برکات‌های فرزندآوری در ابعاد دنیا می‌باشد. این‌سان‌ها به طور سرشار علاقمند اند که فرزند داشته باشند چرا که با وجود خود انسان‌گسترش پیدا می‌کند. ارضای این نیاز، می‌تواند رضایت از زندگی، احساس هویت، کرامت نفس، نشاط و امید به آینده ایجاد کند و در مقابل نبود این مسئله به احساس بیهویگی و افسردگی منجر شود. اما این برکات‌های منحصر به فرد نیست، بلکه به خانواده هم گسترش پیدا می‌کند؛ تمام تحقیقات انجام شده در زمینه‌ی خانواده این مسئله را ثابت می‌کند که وجود فرزندان عاملی است برای تحکیم خانواده و آستانه‌ی تحمل زوجین را در قبال هم بالا می‌برد و شادکامی آنها را بیشتر می‌کند. اما مسلمان‌این مباحثه به معنای این نیست که فرزند زحمتی ندارد. برکات‌های فرزند در زمینه‌ی های معنی دارای دو بعد دنیوی و اخروی است. در بعد دنیوی تمام هزینه‌هایی که برای فرزند می‌شود، برای والدین جبراً می‌شود و براساس روایات، نبی اکرم (ع) فرموده اند که رزق با فرزندان است و در مقابل این توهمند اجتماعی که فرزندان مراحم رزق ما هستند و گاهی از ترس کاهش رزق، فرزندان خود را ازین می‌برند. خداوند می‌فرماید که فرزندان خود را کشید، ما رزق آنها و شمارا می‌دهیم، فراتر از این گاهی رفتار اجتماعی افراد جامعه زمینه‌ی عذاب الهی را فراهم می‌کند اما وجود فرزندان شیرخواره باعث رحمة و فیض مستقیم خداوند از جمله بارش‌های برای فرزندان دارند محاسبه می‌شود و در قبال آن بلاهای نگرانی‌ها، پیماری‌ها و غیرهای مالی از آنها مرتقب می‌شود و اینها منافع طولانی مدت است. در لحظات احتصار و وحشت هایی که دارد، ملاکه در برابر فرزندان فرد بشارت هایی می‌دهند و به او آرامش می‌دهند. در دروان برخ از تمام اعمال نیک فرزندان سیم قابل توجهی به والدین می‌رسد بدون اینکه از سیم فرزندان کاسته شود. از بدی‌های آنها هم چیزی متتحمل پدران و مادران نخواهد شد. خداوند گاهی به برکت فرزندان والدین را می‌بخشد و گاهی به برکت والدین فرزندان بخشیده می‌شوند.

آیا رسیدگی به چند فرزند به طور هم‌زمان که هر کدام با توجه به سن شان (نوزادی، خردسالی، کودکی و نوجوانی) نیازهای خاصی دارند، برای مادر مقدور است؟ به بیان دیگر مدیریت و رسیدگی به دو فرزند آسان تراز چهار فرزند نیست؟

در کدامیک (دو فرزند یا چهار فرزند) مادر کمال ورشد پیشتری دارد؟ کدامیک سلامت روان، امید به آینده، رضایت از زندگی در سالیان بعد، راحتی پیشتر در سنین میان سالی و کهن سالی را به ازمان می‌آورد؟ کدامیک از آنها در نگاه دنیوی و اخروی راحتی پیشتری را می‌کشد و با زیمان هر فرزند رنج هایی را متحمل می‌شود، ولی انسان نه تنها برای بیهویگی و صرف‌آرایت بودن آفریده نشده است، بلکه در ابعاد مختلفی از سلامت روان انسان و شاخصه‌هایی همچون ابعاد کلی سلامت، رضایت از گذشتہ زندگی که بخصوص در اواخر دهه چهل انسان حاصل می‌شود و شاخصه‌های جدیدی برای راحتی و رضایتمندی مطرح است، همچون دیدن فرزندان و گفتگوی با آنها. امید به آنها و ارضای نیازهایی مثل جاودانگی که فرزندان متجلی می‌شود. سوال این است که آیا داشتن جاودانگی چهار فرزند به اندازه‌ای سخت است که پیشمانی به باور بی‌اوردی باعث اختلاف بین والدین شود؟ جواب منفی است به این دلیل که چهار فرزند یا بیشتر بخودی خود می‌تواند مانع این امر شود و اگر با برنامه‌ریزی و مشورت و گفتگو و داشتن سبک زندگی درست همراه باشد، این امر راحت تر می‌شود. همچنان فرزندان بزرگتر خودبخود علاقه دارند با فرزندان کوچکتر بازی کنند و آنها را مادریت کنند و اینها وقت مادر را برای رسیدگی به سایر امور آزاد می‌کنند و همچنان می‌توان برای مدیریت فرزندان بزرگتر استفاده کرد و برای آنها برنامه تعريف کرد؛ در نظافت خانه، تعامل با کودکان و آموزش مطالب درسی به کودکان کوچکتر باید کمک کنند و این "باید" بخشی از نظام تربیتی است که در هر دو گروه، هوش هیجانی فرزندان را بالا خواهد برد. یکی از مشکلاتی که در خانواده‌های کم فرزند داریم مسئله‌ی هوش هیجانی و سازگاری‌های اجتماعی و سلامت روان از تعدد قدرت مدیریت، قدرت پیوند با دیگران، استانه‌ی تحمل، اعتماد به نفس، عزت نفس، حرمت به خود... است که در چند فرزندی‌ها به واسطه‌ی همین مسائل تربیتی و وضعیت پیشتری دیده می‌شود.

مسئله‌ی آخر این است که در وهله‌ی دوم زندگی، این فرزندان هستند که به والدین کمک می‌کنند و تک فرزندها یا خانواده‌های کم فرزند، از اینکه باید عهد دار کارهای والدین باشند در رنج اندوزمینه‌های اختلاف یا واگذاری یا فرار از مسئولیت فراهم می‌شود. همه‌ی اینها را بگذارید در کنار نوع نگاه دینی که یک نگاه اخروی است و فرزندآوری به جای رسیدگی به اهداف عالی است و رضایت الهی در این مسئله هست و با این نگاه بارداری و زایمان آقدر دشوار نیست که تمور می‌کنیم.

با توجه به امکانات محدود در خانواده (اعم از خوارک، پوشک، امکان هزینه کردن برای تحصیل و...) آیا چند فرزندی باعث کاهش رسیدگی به هر یک از فرزندان نمی‌شود؟ به هر حال وقتی منابع محدودی بین دو فرزند تقسیم شود به هر یک از فرزندان بیشتری می‌رسد تا چهار فرزند...

تقسیم امکانات بین فرزندان دارای چند پیش فرض است. با توجه به اینکه امکانات در سالیان مختلف زندگی یکسان نیست، این پیش فرض صحیح نیست. هرچند زندگی زوجین جلوی رود ثبات و امنیت اقتصادی آنها پیشتر می‌شود، یعنی هنگام که خانواده‌های هاده های، د راضی می‌کنند، به لحاظ اقتصادی وضعیت مناسب‌تری دارند، این در حالی است که هرگاه به این دهه‌ها می‌رسند امکان فرزندآوری بخصوص فرزند سالم کاهاش پیدا می‌کنند. بنابراین باید شرایط را در سال‌های نخست مدیریت کرد و با منابع مالی محدود، سعی کرد فرزندان را در تامین شرایط حد نصاب رشد بدنی، روانی و معنوی کمک کرد و در دهه‌های بعد از امکانات پیشتر به نفع آنها استفاده کرد؛ چرا که یکی از عوامل متعدد ناباروری تا خیر در فرزندآوری و استفاده از روش‌های جلوگیری است. ۱۰۰ تا ۱۲۰ درصد خانواده‌های ایران دارای وضعيت عقیمی نخستین هستند یعنی برای فرزندآوری باید از شرایط طبی بعده در ترس از فرزندآوری سوم و چهارم، عدم توجه به وعده‌های الهی و پوچ انجکاری آنها است. امر بعدی در تدبیر شرایط اقتصادی فرزندان، شیوه‌ی مدیریت مالی است؛ فرزندان در سالهای نخستین نیاز به بعضی از تجملاتی که در نگاه مددگاری اجتماعی مطرح است و بیشتر نوعی ضعف نفس و خودحقاره اجتماعی خانواده هاستند ندارند. بحث دیگر شیوه‌های جدید کسب درآمد است، به طور میانگین بیش از سه ساعت استفاده از فضای مجازی و معیار اصلی این استفاده هانوی و ایستگی و عادت به آن است که می‌توان از این زمان استفاده بیهده کرد. و نکته‌ی دیگر عوامل معنوی کسریش رزق است؛ در خانه‌ای که نماز خوانده نشود گرفتاری و فشار روانی بالاست و یکی از آنها می‌تواند کاهش رزق باشد و از طرفی عواملی مثل احسان به والدین، رسیدگی به فقر، خواندن نماز شب، بیداری بین الطولین و امثال اینها موجب افزایش رزق است.

● وسعت رزق خانواده به برکت فرزندان

مصاحبه با آقای دکتر علی ایوب‌ای‌کارشناس جمیعت و عضوهیئت علمی مؤسسه آموزش و پژوهشی امام خمینی (ره) – پیرامون موضوع برکات‌های فرزندآوری.

آیا منظور از برکات‌های فرزندآوری فقط ثواب هایی است که در آخرت نصیب والدین می‌شود؟ تعدد فرزندان (با توجه به دشواری آن) چه امتیازاتی در زندگی امروز ما (در دنیا) دارد؟

طبیعتاً برکات‌های فرزندآوری در ابعاد دنیا می‌باشد. انسان‌ها به طور سرشار علاقمند اند که فرزند

داده باشند چرا که با وجود انسان‌گسترش پیدا می‌کند. ارضای این نیاز، می‌تواند رضایت از زندگی، احساس هویت، کرامت نفس، نشاط و امید به آینده ایجاد کند و در مقابل نبود این مسئله به احساس بیهویگی و افسردگی منجر شود. اما این برکات‌های منحصر به فرد

هم گسترش پیدا می‌کند؛ تمام تحقیقات انجام شده در زمینه‌ی خانواده این مسئله را ثابت می‌کند که وجود فرزندان عاملی است برای تحکیم خانواده و آستانه‌ی تحمل

زوجین را در قبال هم بالا می‌برد و شادکامی آنها را بیشتر می‌کند. برکات‌های فرزند در زمینه‌ی های معنی دارای دو بعد دنیوی و اخروی است. در بعد دنیوی تمام هزینه‌هایی که برای فرزند می‌شود، برای والدین جبراً می‌شود و براساس روایات، نبی اکرم (ع) فرموده اند که رزق

با فرزندان مراحم رزق ما هستند و گاهی از ترس کاهش رزق، فرزندان خود را ازین می‌برند. خداوند می‌فرماید که فرزندان بازی از زندگی داشتند و گاهی از عذاب الهی را فراهم می‌کنند اما اینها می‌باشند و گاهی به برکت والدین فرزندان بخشیده می‌شوند.

آیا رسیدگی به چند فرزند به طور هم‌زمان که هر کدام با توجه به سن شان (نوزادی، خردسالی، کودکی و نوجوانی) نیازهای خاصی دارند، برای مادر مقدور است؟ به بیان دیگر

مدیریت و رسیدگی به دو فرزند آسان تراز چهار فرزند نیست؟

در کدامیک (دو فرزند یا چهار فرزند) مادر کمال ورشد پیشتری دارد؟ کدامیک سلامت روان، امید به آینده، رضایت از زندگی در سالیان بعد، راحتی پیشتر در سنین میان سالی و

کهن سالی را به ازمان می‌آورد؟ کدامیک از آنها در نگاه دنیوی و اخروی راحتی پیشتری را می‌کشد و با زیمان هر فرزند رنج هایی را متحمل

می‌شود، ولی انسان نه تنها برای بیهویگی و صرف‌آرایت بودن آفریده نشده است، بلکه در ابعاد مختلفی از سلامت روان انسان و شاخصه‌هایی همچون ابعاد کلی سلامت، رضایت از گذشتہ زندگی که بخصوص در اواخر دهه چهل انسان حاصل می‌شود و شاخصه‌های جدیدی برای راحتی و رضایتمندی مطرح است، همچون دیدن فرزندان و گفتگوی با آنها. امید به آنها و ارضای نیازهایی مثل جاودانگی که فرزندان متجلی می‌شود. سوال این است که آیا داشتن جاودانگی چهار فرزند به اندازه‌ای سخت است که پیشمانی به داد

باور بی‌اوردی باعث اختلاف بین والدین شود؟ جواب منفی است به این دلیل که چهار فرزند یا بیشتر بخودی خود می‌تواند مانع این امر شود و اگر با برنامه‌ریزی و مشورت و

گفتگو و داشتن سبک زندگی درست همراه باشد، این امر راحت تر می‌شود. همچنان فرزندان بزرگتر خودبخود علاقه دارند با فرزندان کوچکتر بازی کنند و آنها را مادریت کنند و اینها وقت مادر را برای رسیدگی به سایر امور آزاد می‌کنند و همچنان می‌توان برای اینها نظارت خانه، تعامل با کودکان و آموزش مطالب درسی به کودکان کوچکتر باید کمک کنند و این "باید" بخشی از نظام تربیتی است که در هر دو گروه، هوش هیجانی فرزندان را بالا خواهد برد. یکی از مشکلاتی که در خانواده‌های کم فرزند داریم سلامت روان از تعدد قدرت مدیریت، قدرت پیوند با دیگران، استانه‌ی تحمل، اعتماد به نفس، عزت نفس، حرمت به خود... است که در چند فرزندی‌ها به واسطه‌ی همین مسائل تربیتی و وضعیت پیشتری دیده می‌شود.

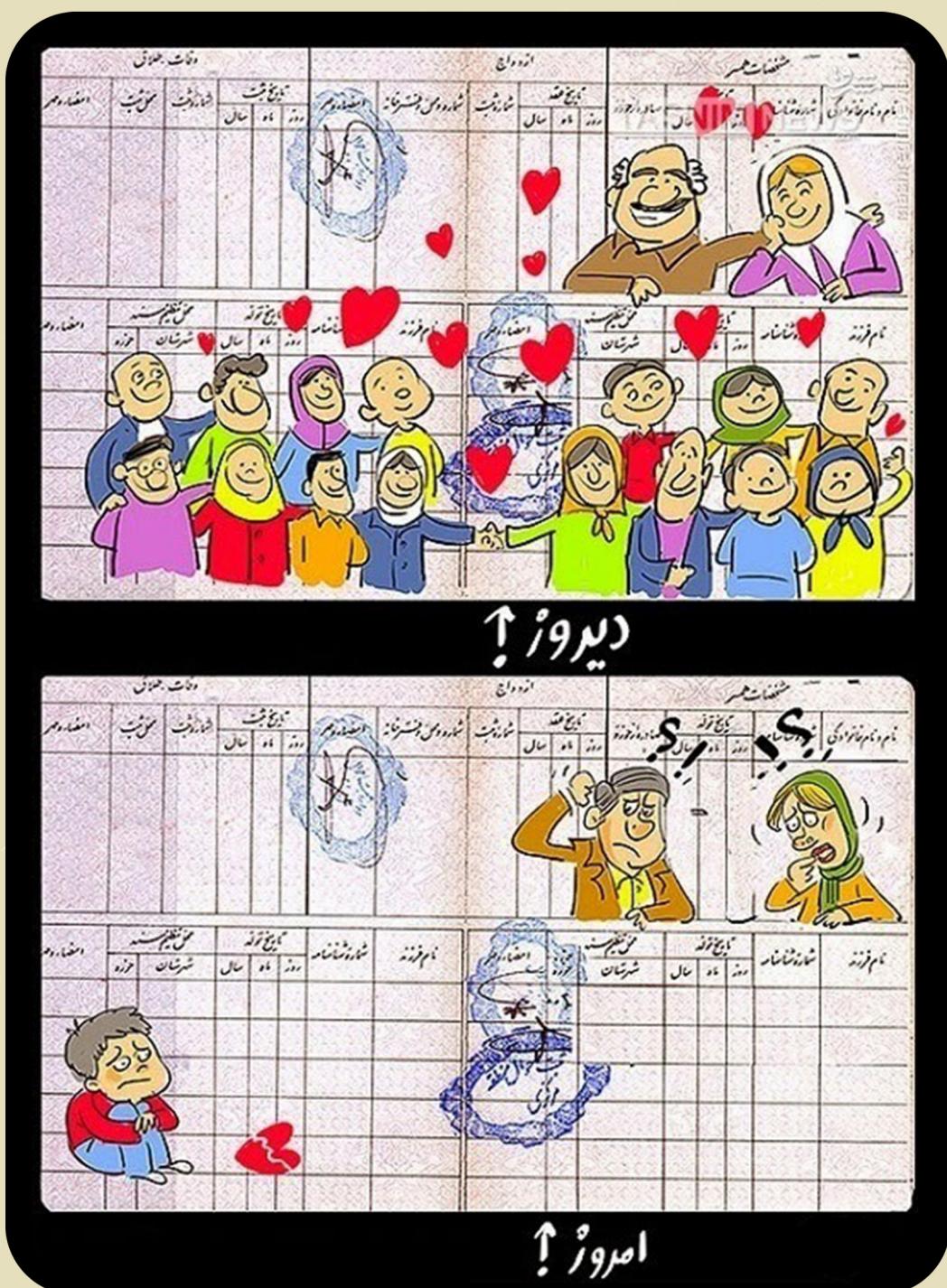
مسئله‌ی آخر این است که در وهله‌ی دوم زندگی، این فرزندان هستند که به والدین کمک می‌کنند و تک فرزندها یا خانواده‌های کم فرزند، از اینکه باید عهد دار کارهای

والدین باشند در رنج اندوزمینه‌های اختلاف یا واگذاری یا فرار از مسئولیت فراهم می‌شود. همه‌ی اینها را بگذارید در کنار نوع نگاه دینی که یک نگاه اخروی است و فرزندآوری به جای رسیدگی به اهداف عالی است و رضایت الهی در این مسئله هست و با این نگاه بارداری و زایمان آقدر دشوار نیست که تمور می‌کنیم.

با توجه به امکانات محدود در خانواده (اعم از خوارک، پوشک، امکان هزینه کردن برای تحصیل و...) آیا چند فرزندی باعث کاهش رسیدگی به هر یک از فرزندان نمی‌شود؟ به هر حال وقتی منابع محدودی بین دو فرزند تقسیم شود به هر یک از فرزندان بیشتری می‌رسد تا چهار فرزند...

امید آینده

نشریه اختصاصی جمیعت و خانواده

امید آینده | نشریه اختصاصی جمیعت و خانواده | سال اول شماره ۷ | آذر ۱۴۰۲

ارتباط با ما:

@omide_ayande

با اسکن این بارکد، به صفحه مادرایت متعلق شوید.

شما کنشگران حوزه جمیعت می‌توانید خاطرات یا اخبار فعالیت‌های خود را برای ما ارسال کنید.